

De gefrustreerde loopbaan van ds. Jean Daniel Cocheret de la Morinière (1794-1860)

Maarten J. Aalders

Inleiding

In 1850-1852 verscheen postuum het laatste boek van Johannes Kinker, *Le dualisme de la raison humaine; ou le criticisme de Em. Kant, amélioré sous le rapport de la raison pure, et rendu complet sous celui de la raison pratique* I-II (Amsterdam 1850-1852). De uitgave was op verzoek van Kinker voorbereid door ds. Jean Daniel Cocheret de la Morinière. Het is onduidelijk hoe Kinker en Cocheret elkaar kenden, en van de laatste was tot nog toe niets bekend, aldus de Kinker-onderzoeker A.J. Hanou in een gesprek naar aanleiding van zijn boek over Kinker.¹ Inderdaad bevatten de voor de hand liggende bronnen slechts spaarzame gegevens over deze predikant. Een uitzondering vormen de bijdragen van H.R. Boudin over Cocheret, maar deze beperkt zich tot diens Luikse tijd (1827-1830).² Een verzameling originele documenten betreffende zijn leven, mij ter hand gesteld door F.H. Cocheret de la Morinière te Amstelveen, vormde een uitdaging het leven van deze vergeten predikant aan de hand van dit en ander materiaal voor zover mogelijk te beschrijven.³ Niet alle gevonden gegevens zijn verwerkt, ik heb me beperkt tot die gegevens die voor een goed zicht op zijn levensloop en persoonlijkheid van belang zijn.

In dit artikel wordt een onbekende predikant beschreven. Zijn loopbaan wordt in kaart gebracht: reglementen, politieke omwentelingen, de verzadiging op de markt van predikanten en persoonlijke zorgen krijgen een concrete invulling. Tevens maakt dit artikel duidelijk hoeveel materiaal er over

een 'gewone' predikant in de archieven ligt opgeslagen.

Afkomst

Jean Daniel Cocheret de la Morinière werd geboren in Amsterdam op 6 maart 1794.⁴ Het familie-wapen toont een haan, met in de kantlijn de woorden *gallus haret*, waaruit, via het Oud-Frans, Cocheret is ontstaan. Boven de haan staat een kroon met negen parels afgebeeld. In Nederland is het wapen niet geregistreerd.⁵

Zijn grootvader, Louis Etienne I (1706-1775), pruikenmaker, was rond 1737 van Middelburg naar Amsterdam gekomen.⁶ Waarschijnlijk werd hij in 1706 te Parijs geboren. Of de emigratie om geloofsredenen plaatsvond is niet zeker.⁷ Zijn vader, Louis Etienne II (1759-1833), poorter geworden op 13 mei 1783, was lijstenmaker (of spiegelmaker) in Amsterdam, zijn moeder, Sara Margaretha Heller, wordt op het poortersbewijs van 24 februari 1791 naaister genoemd.⁸ In deze tijd was de familie nog sterk Frans georiënteerd. De drie echtgenotes van Louis Etienne I waren, blijkens hun namen en kerkelijke achtergrond,⁹ waarschijnlijk eveneens van Franse afkomst, en de familie Cocheret stond ingeschreven in de registers van de Waalse Gemeente. Overigens was de vrouw van Louis Etienne II van Duitse afkomst.¹⁰

Louis Etienne II werd aanvankelijk met de dubbele familienaam aangeduid, later alleen als Cocheret. Op zijn verzoek werd Jean Daniel Cocheret in 1837 het recht verleend de oude, dubbele familienaam weer te voeren.¹¹

Studie

In 1813 werd Cocheret ingeschreven als theologisch student aan het Athenaeum Illustre te Amsterdam.¹² In 1818 stapte hij over naar Utrecht. Het *Album Studiosorum* van de Utrechtse universiteit vermeldt onder jaargang 1818 dat hij te Amsterdam vijf jaar het onderwijs van Jacob Nuys van Klinkenberg (1744-1817) had gevolgd. Ook zijn er getuigenissen bewaard gebleven van de Amsterdamse hoogleraren J.H. van Swinden, bij wie hij de colleges mathematica, logica, metafysica en as-